

Handbuch der praktischen Medicin uitgegeven worden bij F. ENKE te Stuttgart. Het doel is den tegenwoordigen stand der geneeskunde getrouw wêer te geven in een vorm, die aan de behoeften van den practizeerenden geneesheer beantwoordt. Niet alleen de inwendige geneeskunde in nauwere beteekenis zal daarin behandeld worden, maar waar het te pas komt, zal ook nauwkeurig acht gegeven worden op de innige betrekking dezer wetenschap tot de andere takken der geneeskunst, vooral *chirurgie, oog- en oorheelkunde* en leer der *kinderziekten*. (Zoo luidt het prospectus; tot nu toe een *deel* van de inwendige geneeskunde is zij nu tot een *verwante* wetenschap gestempeld) en evenzoo worden de *laryngologie, psychiatrie, huid- en venerische ziekten, tandheelkunde* door voortreffelijke deskundigen bewerkt op een wijze, die voor de geneeskundige praktijk geheel voldoende is. In ieder hoofdstuk zal getracht worden, den geheelen inhoud in dezelfde mate te voltooien, aetiologie, symptomatologie, diagnostiek, prognose en therapie vooral, komen geheel tot haar recht. Afbeeldingen zullen den tekst ophelderen. In den regel zal iedere groep door een enkelen Schrijver behandeld, en van een korte algemeene inleiding voorzien worden. De medewerkers zijn BRAUN, DAMSCH, EBSTEIN, MARMÉ, NICOLAÏER, ROSENBAACH EN SCHMIDT-RIMPLER (Göttingen), BRIEGER, EULENBURG, FÜRBRINGER, JOLLY, KÖNIG, MENDEL, J. SCHWALBE EN WASSERMANN (Berlijn), DEHIO (Dorpat), EPSTEIN EN PRIBRAM (Praag), JADASSOHN (Bern), KRAUS (Graz), KÜNMELL, LENHARTZ, REICHE EN RUMPF (Hamburg), LAACHE (Christiania), VON LIEBERMEISTER (Tübingen), NEISSER (Breslau), OBERSTEINER EN SCHEFF (Weenen), PEL (Amsterdam), ROMBERG (Leipzig), ROSENSTEIN (Leiden), SCHREIBER (Königsberg), STEINBRÜGGE (Giessen), STRÜBING (Greifswald), UNVERRICHT (Magdeburg), en ZIEHEN (Jena). Het boek zal 250 vel groot worden, verdeeld in 5 deelen of 20 afleveringen, die ieder 4 M. zullen kosten. De uitgave begint met 1898 en zal met het begin van 1899 voltooid zijn.

— **Vaccine en scrofulose.** De „Wetenschappelijke Deputatie”, bestaande uit VAN BARTSCH, GERHARDT, SKRZECZKA, VON LEYDEN, PISTOR, OLSHAUSEN, RUBNER, MOELI, JOLLY, VAN BERGMANN, KÖNIG, SCHMIDTMANN EN VIRCHOW, heeft aan den betrokken Minister, naar aanleiding van een bijzonder geval, in een rapport te kennen gegeven :

Dat sedert de ontdekking van den tuberkelbacil de onmogelijkheid van besmetting met tuberculose door de vaccinatie gebleken is; dat nu echter de vraag is opgeworpen, of de koepokziekte, gelijk andere ziekten, in staat zou zijn den aanleg voor tuberculose te verhoogen.

Dat het natuurlijk niet moeilijk is, een aantal tuberculose-lijders aan te wijzen, die korteren of langeren tijd vóór het begin hunner ziekte waren ingeënt. Dat intusschen een verband tusschen beiden nimmer is aan te toonen. En zou men uit het feit, dat in onzen tijd de meest voorkomende doodsoorzaak de tuberculose is, willen afleiden, dat de vaccinatie daartoe aanleiding heeft gegeven, dan zou men tevens moeten aantoonen, dat sedert de invoering der gedwongen inenting de tuberculose is toegenomen. Het tegendeel is waar, en in het Pruisische leger, met zijn gedwongen herinenting, is de tuberculose-sterfte juist belangrijk afgenomen. Slechts ziekten, die het lichaam belangrijk verzwakken, kunnen het afwerend vermogen tegen den tuberkelbacil schaden. En het is niet onmogelijk, dat bij kinderen

die reeds in zoogen. scrofuleuse lymphklieren den bacil herbergen, in enkele gevallen van vaccinatie, die met sterke koorts gepaard gaan, een snellere vermeerdering of verspreiding der bacillen het gevolg is. Maar *dat de inenting een aanleg tot tuberculose of scrofuleuse zou kunnen teweeg brengen, acht de deputatie onbewezen* (*Allg. med. Ctrz.* n°. 48).

PETERSBURG. — Feestelijkheden. Eerst *na afloop* van het Congres te Moscou, van 28 Augustus tot 1 September, zullen de leden in de jongere hoofdstad ontvangen worden. Den 28sten is er receptie in den zaal der Adelijke Vereeniging; den 29sten bij den Keizer of den Prins van Oldenburg; den 30sten wordt het PIROGOFF-museum geopend en de 1ste September wordt voor uitstapjes besteed (*Berl. klin. Wochenschr.* n°. 24).

DJEDDAH. — De pest. Terwijl te Bombay de pest op een zeer matige hoogte blijft en te Karachi en Poonah belangrijk verminderd is, zijn verschillende dorpen, waar de gezondheidsmaatregelen niet voldoende in acht worden genomen, ernstig aangetast. De regentijd wordt met eenige zorg tegemoet gezien, omdat de Hindoe's dan binnenshuis moeten verblijven. Thans hebben zich eenige gevallen met doodelijken afloop te Djeddah voorgedaan, zoodat waarschijnlijk Mekka ook niet vrij is (*Sem. med.* n°. 28).

— **Kwakzalverij.** De *Deutsche med. Wochenschr.* acht het noodig, eens een voorbeeld „vast te spijkeren” van pharmaceutische kwakzalverij, omdat die tak van bedrijf door de pharmaceutische pers steeds geloochend wordt. Het „*nervosine*” wordt door den apotheker RUD. PIZZALA verzonden met een circulaire, waarin men kan lezen, dat de arts bij neurasthenie en hysterie geen raad weet, maar „verlicht adem zal scheppen, zoo hij verneemt, dat „met *nervosine* een ontwijfelbare genezing dezer ziekten te bereiken is.” Het bevat in pillenvorm 100 gr. van de „werkzame bestanddeelen” van 200 gram rad. valerianae, rad. angelicae, herb. chenopodii en fol. aurantii. Tot aanbeveling strekt o. a. dat het „maanden en jaren lang” zonder bezwaren of bijwerkingen verdragen wordt. „Iedere arts, die de vaan der wetenschap „hoog houdt, is verplicht, proeven met het middel te nemen. Door de *nervosine* zal het gelukken, aan alle zwendelarij van homoeopathen, natuurartsen, „kneippianen enz. een einde te maken, in het algemeen de kwakzalverij „ten val te brengen” . . . „kost maar 30 pf. per dag”. Op dezelfde wijze wordt reclame gemaakt voor „*dynamogeen*”, een nieuw ijzermiddel, van apotheker F. SAUER en de *angina-pastilles* en *asthmapoeders* uit de Goethe-apotheek te Frankfurt a/M.

Personalia. — Benoemd: tot Professor titul. de dermatoloog Dr. GUSTAV BEHREND te Berlijn.

Overleden: de bekende chemicus K. R. FRESENIUS te Wiesbaden, 79 jaar oud; de oogarts Prof. G. BRAUN te Moscou en de chirurg Prof. J. GREIG SMITH te Bristol.

PINKHOF.

B I N N E N L A N D.

Aanmatiging van den arts-titel. In de op 14 Juni j.l. te Groningen gehouden zitting van den Geneesk. Raad voor Friesland en Groningen werd met 7 tegen 5 stemmen verworpen de volgende door Dr. JAC BAART DE LA FAILLE voorgestelde motie:

„De Geneesk. Raad voor Friesland en Groningen kennis genomen heb-